

GUNNAR G:SON (GUNNARSSON) WENNERBERG

(1863-1914)

Var skald och utbildade sig till målare i Paris innan han 1895 knöts till Gustavsbergs porslinsfabrik som mönstertecknare och konstnärlig ledare. Hans servismönster med skira svenska vildblommor var något helt nytt. De flesta lanserades på Stock-

holmsutställningen 1897 där den svenska jugendstilen fick sitt genombrott. Glaset som visades på utställningen fick däremot kritik, men glasbruket var inte sena att anställa samma konstnärer som keramikfabrikerna och snart blommade också glaskonsten.

Gunnar Wennerberg blev därmed även den svenska jugendepokens främste glaskonstnär. Åren 1898-1902 och 1908 engagerades han av Kosta glasbruk där han i Emile Gallés efterföljd gav form åt överfångsglas med växtmotiv, och skänkte nytt liv i den svenska formgivningen. Överfångstekniken innebär att ett ofärgat grundglas förses med ett eller flera skikt av färgat glas. Genom etsning eller slipning eller en kombination av de båda teknikerna avlägsnas sedan skikten så att ett mönster i låg relief framträder. Svenskt glas var nu en faktor att räkna med i internationella sammanhang. 1909 lämnade Gunnar Wennerberg åter Sverige och bosatte sig i Paris, där han bland annat ritade mönster för porslinsfabrikerna i Sèvres.

Prydnadsvaser med dekor i så kallad sgrafitto-teknik där mönstret ristades i ett tvåskiktat glasyrager. Den drygt 40 cm höga vasen och skålen med vindruvor och krabbor är tillverkade under 1900-talets första år då de blev några av Gustavsbergs profilprodukter. 14 500 kr resp 19 500 kr, Bacchus antik.

Gullivva formgavs till Stockholmsutställningen 1897, men kom i produktion först år 1905 och tillverkades fram till år 1920. Tillverkningen var dock dyrbar och därför blev produktionen relativt begränsad. Kopp och tallrik, 675 kr, Bacchus.

GUNNAR WENNERBERG

- jugendepokens främste

En 32 cm hög blomkruka ritad 1898 efter ett uppslag från Parisstudierna samma år och tillverkad 1901. Finns även i andra glasyrer. Söld på Bukowskis förra hösten för 10 500 kr.

År 1896 lanserade Gustavsberg en variant på "jasperware" där Gunnar Wennerberg utformade en svit vaser med dekor i vitt porslin mot blå, gul eller ljusgrön botten. Från Bacchus.

Gunnar med gröna klöverblad tillverkades 1905-31, men har under senare år tagits i produktion igen genom HPF i Gustavsberg.

CHECKLISTA för Gunnar Wennerberg

- Serviser med svenska vildblommor som gullivva och klöver.
- Unik konstkeramik dekorerade i så kallad sgrafitto-teknik.
- Vasor och skålar i överfångsglas med blommor och blad i slipad dekor.

Hösten 1908 levererar Gunnar Wennerberg de sista ritningarna till Kosta. Dekoren är nu mer uppstramad och bladverken än mer stiliserade. Vasen i överfång är från 1909.

En liten Kostavas i överfång med slipad och etsad dekor i grönt mot ljusare fond. Glasslipningen är utförd av Axel Enoch Boman som gjorde de flesta och bästa av Wennerbergs glas. Ropades ut för 8 000-10 000 kr på Bukowskis moderna i våras.

SKÖNHET ÅT ALLA!

Jugend eller art nouveau bröt fram som den nya stilen kring förra sekelskiftet. Den innebar ett uppbrott från de historiska stilar som i årtionden behärskat scenen. I grunden fanns också en övertygelse om att det är väsentligt för ett samhälle hur man estetiskt utformar miljön. I Sverige hörde Ellen Key till dem som såg skönheten som en försummad kraft i industrisamhället. Inspiration hämtades till en början från naturformer som växtslingor och blommor, vågor och bubblor, vilka översattes till en böljande sensuell linjeföring. I Gunnar Wennerbergs servismönster som visades på Stockholmsutställningen 1897 var det uteslutande svenska vildblommor som gullviva, blåsippa och liljekonvalj. Också i konstglaset för Kosta är det växter i dekoren, men här blommor i stället penséer, orkidéer, liljor, klematis och magnolia, men även örter som kapris och lager. Flera stora utställningar präglades av jugend, främst världsutställningen i Paris 1900,

i Sverige Stockholm 1897 och 1909 samt Baltiska utställningen i Malmö 1914.

Vas i flintgods med sgraffito-dekor i blått och turkos. Utförd på Gustavsberg 1905, höjd 43 cm. Såld på Bukowskis moderna för 5 800 kr.

LÄS MER!

Bengt Nyströms **SVENSK JUGENDKERAMIK**

(Signum, 2003) bygger på författarens doktorsavhandling *Konsten till industrin* från 1971 och har fokus på jugendstilens främsta pionjärer, Alf Wallander (Rörstrand) och Gunnar Wennerberg (Gustavs-

berg). I **SVENSKT GLAS**

(Wahlström & Widstrand, 1995) berättar Dag Widman utförligt om jugendepokens konstglas och Wennerbergs bidrag.

